

Gramofon walizkowy His Master's Voice 101

AUTOR / WYTWÓRCA

CZAS I MIEJSCE

Czas powstania:

1925 - 1931

Miejsce powstania:

, Anglia

DANE TECHNICZNE

Wymiary:

wys.: 150 mm, sze.: 290 mm, gł.: 420 mm

Materiał:

Technika:

PRAWA

Właściciel obiektu: Muzeum Inżynierii i

Techniki. Wizerunki cyfrowe i metadane

obektu: domena publiczna. Opis

kontekstowy: licencja CC BY-NC-SA 3.0 PL

(Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne -

Na tych samych warunkach 3.0 Polska).

POZOSTAŁE INFORMACJE

MIM 1071/V/254

SŁOWA KLUCZOWE

dźwięk, fonografia, komunikacja,

międzywojnie, muzyka, nośnik, nagłośnienie,

odtworzenie dźwięku

OPIS

His Master's Voice 101 (HMV 101) to przenośny gramofon skrzynkowy z uchwytem, zamknięty w drewnianej obudowie. Był produkowany w latach 1925-1931 przez brytyjską firmę The Gramophone Company Limited, którą założyli w Londynie w 1898 roku Edmund Williams i William Barry Owen. To prężnie działające na rynku fonograficznym przedsiębiorstwo sprzedawało przede wszystkim płyty gramofonowe. Umieszczano na nich logotyp przedstawiający foksteriera wsłuchującego się w głos jego pana dobiegający z tuby głośnika. Gramofon HMV 101 był dopełnieniem oferty rynkowej przedsiębiorstwa. Mechanizm talerza, na którym kładziono płyty gramofonowe, wprawia w ruch nakręcana korbą sprężyna, ukryta we wnętrzu urządzenia. Główna gramofonu, z membraną mikową His Master's Voice No. 4, jest przeznaczona do tak zwanych „płyt twardych”, to znaczy płyt ebonitowych i szelakowych, odtwarzanych z prędkością siedemdziesiąt osiem obrotów na minutę. Gramofon posiada wbudowany głośnik tubowy, którego czara rezonansowa służy jednocześnie jako pojemnik do chowania ramienia adaptera. Innowacją było nie tylko składane ramię, ale też zaprojektowanie gramofonu jako urządzenia przenośnego. Drewniane walizki do przechowywania gramofonu HMV były przeważnie pokryte wodoodporną czarną skórą z metalowymi okuciami na rogach. Taki model kosztował 7,00 £, nieco drożej, bo za 7,50 £, sprzedawano wersje oklejone skórą barwy czerwonej, zielonej lub niebieskiej. Na wewnętrznej stronie pokrywy mieści się schowek na sześć płyt ze znaczkiem producenta oraz korba. Wewnątrz skrzynki z gramofonem, na płaszczyźnie do której zamontowano pokryty brązowym filcem talerz, znajduje się trójkątna tabliczka polskiego sprzedawcy z logo w kształcie fortepianu i napis „Konrad Kaim i Syn, Lwów, ul. Kopernika 11”. (Konrad Kaim prowadził we Lwowie skład fortepianów, pianin, harmonii, gramofonów i płyt, był właścicielem trzypiętrowej kamienicy pod wskazanym adresem, skąd uciekł w trakcie II wojny światowej). W skrzynce znajdują się też inne elementy manipulacyjne gramofonu, takie jak: ruchome ramię gramofonowe, talerz obrotowy, pokrętło regulacji obrotu talerza („slow”, „fast”) oraz wejście na korbę umieszczone na bocznej prawej ścianie walizki. Elementy metalowe gramofonu poddano nikielowaniu galwanicznemu, co zapewniło im połysk i dodatkową ochronę przed korozją. Warto zwrócić uwagę, że w pierwszych modelach otwór korbowy wraz z uchwytem znajdował się z przodu. Na przetłomie 1926 i 1927 roku układ ten zmieniono przesuwając ułożenie korby i uchwyty na ścianę boczną. W przednim prawym narożniku skrzynki znajduje się wysuwany schowek na igły gramofonowe. Opracowanie: Filip Wróblewski